

ת"פ 684/05/17 - מדינת ישראל נגד יזן ערמוש

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 684-05-17 מדינת ישראל נ' ערמוש(עציר)

ת"פ 715-05-17

מספר פל"א 171900/2017 פרק 1663/2017

לפני כבוד השופטת רונית בש

מדינת ישראל

המאשימה:

נגד

יזן ערמוש

הנאשם:

גזר דין

1. בהכרעת הדין מיום 6.9.17 הורשע הנאשם, על פי הודאתו בעובדות כתב האישום שתוקן במסגרת הסדר טיעון בין הצדדים, אשר לא כלל הסכמה לעניין העונש בביצוע העבירות, כדלקמן: באישום הראשון-בעבירה של פציעה בנסיבות מחמירות, עבירה לפי סעיפים 334 ו-335 (א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: חוק העונשין) ובאישום השני- בעבירה של דרישת נכס באיומים, עבירה לפי סעיף 404 סיפא לחוק העונשין ובעבירה של גניבה, עבירה לפי סעיף 383(א)(1) לחוק העונשין.

2. כעת, לאחר שהוגש תסקיר שירות המבחן בעניינו של הנאשם והועלו טיעוני באי כוח הצדדים לעניין העונש, אפנה למלאכת גזירת הדין.

כתב האישום המתוקן (להלן גם: כתב האישום)

3. באישום הראשון נטען כי בין שאדי יאסין (להלן בסעיף זה: המתלונן) לבין הנאשם ישנה היכרות מוקדמת. בתאריך 21.4.17, סמוך לשעה 12:30, עמד המתלונן בכיכר "הענותי" בטמרה. בהמשך לכך, הגיע הנאשם לכיכר, ניגש למתלונן, ברך אותו לשלום, לחץ את ידו ועזב את המקום. לאחר כדקה, חזר הנאשם לכיכר, ניגש למתלונן, הוציא סכין, וחתך באמצעותה את ידו הימנית של המתלונן. כתוצאה ממעשיו של הנאשם, נגרם למתלונן חתך שטחי באורך של 1 ס"מ באמת יד ימין.

4. באישום השני נטען כי ביום 21.4.17, סמוך לשעה 23:30, עמד י.א.ח. קטין יליד 2004 (להלן בסעיף זה: המתלונן) סמוך לבית המרקחת שבכפר טמרה, כאשר הוא אוחז בטלפון נייד מסוג סמסונג גלקסי 7. בהמשך לאמור לעיל, ניגש הנאשם למתלונן וביקש ממנו במרמה למסור לו את מכשיר הטלפון הנייד על מנת לבצע שיחת טלפון, זאת

בכוונה לשלול את מכשיר הטלפון הנייד מהמתלונן שלילת קבע. המתלונן מסר את הטלפון הנייד לידי הנאשם והבהיר לו כי אין אפשרות להוציא שיחות מהטלפון הנייד. בהמשך, ביקש המתלונן לקבל לידי חזרה את הטלפון הנייד. בתגובה, הוציא הנאשם חפץ מתכתי חד, אחזו בידו, הפנה את החפץ החד לכיוונו של המתלונן והורה לו לעזוב את המקום, זאת במטרה לגנוב את הטלפון הנייד. הנאשם עזב את המקום, כאשר הוא נושא את הטלפון הנייד בידו, וזאת ללא הסכמתו של המתלונן וכשהוא מתכוון לשלול את המכשיר שלילת קבע.

תסקיר שירות המבחן

5. מתסקיר שירות המבחן, אשר נערך ביום 24.10.17, עולה כי הנאשם הוא בן 20, רווק. טרם מעצרו התגורר הנאשם בבית הוריו בטמרה ועבד באופן מזדמן בעבודות שיפוצים. מחודש אפריל 2017 נתון הנאשם בגין ביצוע העבירות שבפנינו, במעצר בבית המעצר קישון. עוד עולה מהתסקיר הנ"ל, כי הנאשם גדל בקונסטלציה משפחתית מורכבת בצל מצוקה כלכלית וחסכים רגשיים. שירות המבחן ציין כי הנאשם החל לצורך חומרים פסיכו-אקטיביים מסוג גראס וחשיש עוד בהיותו כבן 14 ובהמשך, הוא החל להשתמש בסמים ממריצים מסוג אקסטזי. לדברי הנאשם, בעת האירועים מושא כתב האישום המתוקן הוא היה שרוי תחת השפעת סמים ואלכוהול.

6. התסקיר מציין כי לחובתו של הנאשם הרשעה קודמת בתחום האלימות, בגינה הושת עליו עונש של מאסר בפועל בדרך של עבודות שירות למשך חצי שנה זאת בצד עונש של מאסר על תנאי ורכיבי ענישה נלווים. ממידע שהתקבל בשירות המבחן מבית המעצר קישון עולה, כי הנאשם שולב שם בסדנאות החינוך, כולל בקבוצה לגמילה מסמים, אך בחודש יוני נפלט מהתוכנית על רקע בעיות שנתגלעו עם אסירים אחרים בתאו. עוד נמסר לשירות המבחן, כי בדיקות שתן לאיתור שרידי סם שנערכו לנאשם, לא העידו על שאריות סמים בגופו. בנוסף, הנאשם לא היה מעורב בבעיות משמעת בבית המעצר והוא מגלה מוטיבציה להמשך הטיפול בכלא ומחוצה לו.

7. לענין התייחסותו לביצוע העבירות מושא כתב האישום המתוקן, התרשם שירות המבחן כי הנאשם לוקח אחריות לביצוע. הנאשם ציין בפני שירות המבחן, כי בתקופה הרלוונטית הוא השתמש בסמים ואלכוהול והיה זקוק לכסף על מנת לממן את התמכרותו. לדברי הנאשם, במהלך האירוע מושא האישום הראשון הוא היה נתון תחת השפעת חומרים ממכרים, נתקל באלימות מצד המתלונן ועל כן השיב באלימות ודקר אותו באמצעות סכין שמצא בחורשה הסמוכה לביתו ונועדה לצורך חיתוך ציוד לשימוש בסמים. הנאשם תיאר בפני שירות המבחן תחושות של בושה וביזוי שחש, לטענתו, נוכח האלימות שהפגין המתלונן כלפיו, דבר שהוביל לתגובה קיצונית מצדו. שירות המבחן התרשם כי הנאשם מתקשה בהבעת אמפטיה מלאה כלפי המתלונן והוא עסוק בפגיעותיו שלו. באשר לאישום השני, סיפר הנאשם לשירות המבחן כי חיפש אחר סמים בכפר מגוריו, כאשר הבחין בקטין ברחוב כשבדו טלפון הנייד. הנאשם טען כי לאחר שהקטין סרב לתת לו להשתמש במכשיר הטלפון הנייד, הוא איים עליו באמצעות מוט ברזל שמצא ולקח את הטלפון הנייד. לענין תחושותיו בעת ביצוע העבירה, תיאר הנאשם תחושת אדישות נוכח היותו נתון תחת השפעת חומרים ממכרים. שירות המבחן בחן את עמדתו העדכנית של הנאשם באשר לשילובו בהליך גמילה. הנאשם הביע רצון להשתלב בהליך טיפולי בתחום הגמילה מחוץ לכותלי בית הסוהר, תוך שציין כי בעבר הוא לא היה בשל לכניסה להליך זה ולא הבין את התועלת שבו, בין היתר נוכח היותו נתון תחת השפעת סמים מתמשכת.

8. בבואו לבחון את הסיכון להישנות עבירות דומות בעתיד, התרשם שירות המבחן כי ברקע להתנהלותו של הנאשם עומדת בעיית התמכרות נוסף על הזדהות עם נורמות וערכים עברייניים. שירות המבחן התרשם מהנאשם כאדם צעיר בעל קווי אישיות ילדותיים ובלתי בשלים, הסובל מדימוי עצמי נמוך ומתקשה להתמודד עם תחושות תסכול המציפות אותו. שירות המבחן התרשם כי תחושות אלו מלוות את הנאשם עוד משחר ילדותו, והן שהיוו תשתית רגשית להתפתחות דפוסי התנהגותו. צוין כי במהלך השנים התקשה הנאשם להיעזר בסביבתו ובמשפחתו ודחה ניסיונות שונים לשילובו בתוכנית גמילה. שירות המבחן התרשם, כי הנאשם אימץ לאורך השנים נורמות וערכים, המאפשרים ביצוע עבירות ופגיעה באחר, בצד נטייה להשליך את האחריות למצבו על גורמים חיצוניים. כן צוין, כי השימוש בחומרים פסיכו-אקטיביים מאפשר לנאשם להקהות את רגשותיו הקשים, וכי השימוש בחומרים אלו מקצין את התנהגותו ותגובותיו של הנאשם, המשיב לעצמו בכך תחושת מסוגלות ושליטה. שירות המבחן התרשם, כי בנקודת הזמן הנוכחית הנאשם מתחיל להפנים את השלכות התמכרותו על חייו. הנאשם, עפ"י התסקיר, מאופיין במניפולטיביות, מתקשה לקחת אחריות למצבו ופועל מתוך רצון לשפר את מצבו המשפטי ולהשתחרר ממעצר. מנגד, במסגרת הגורמים המצביעים על סיכוי לשיקום, מנה שירות המבחן את הבעת רצונו של הנאשם לטיפול, את השינוי הראשוני בעמדותיו וניסיונו להתרחק מגורמים בעייתיים במסגרת מעצרו, תוך הבנה כי קרבה זו מהווה עבורו גורם סיכון. לסיכום, סבור שירות המבחן כי קיימת רמת סיכון גבוהה להישנות עבירות אלימות בעתיד ע"י הנאשם.

9. בשקלול מכלול הטעמים הנ"ל, נמנע שירות המבחן מלבווא בהמלצה טיפולית אודות הנאשם במסגרת הקהילה. כן ממליץ שירות המבחן להורות על הפעלת המאסר על תנאי התלוי ועומד לחובת הנאשם, זאת לשם הגברת הרתעתו והפנמת התנהגותו העבריינית. שירות המבחן מוסיף, כי במידה שיושת על הנאשם עונש של מאסר בפועל, ראוי כי ייבחנו צרכיו הטיפוליים ע"י הגורמים הרלוונטיים בשב"ס.

ראיות המאשימה לעונש וטיעוניה לעונש

10. באת כוח המאשימה הגישה בתיק זה את גיליון המרשם הפלילי של הנאשם, כמו גם את גזר הדין שניתן נגדו בת.פ. 29164-02-15, במסגרתו הושתו על הנאשם עונשי מאסר על תנאי שהינם ברי הפעלה בהליך זה, כפי שיובהר בהמשך (ראו ת/1 ו- ת/2). באת כוח המאשימה הגישה את טיעוניה לעונש בכתב (ת/3) ובד בבד, הוסיפה וטענה בעל-פה בדיון ביום 31/10/2017.

11. בטיעוניה לעונש הפנתה באת כוח המאשימה לעובדות כתב האישום המתוקן, תוך שציינה כי הנאשם פגע במעשיו בגופו, בביטחונו, בשלוותו ובכבודו כאדם של כל אחד מהמתלוננים. לטענתה, הערכים המוגנים הנ"ל הם בעלי חשיבות עליונה בכל חברה מתוקנת ופגיעה בהם מחייבת ענישה מרתיעה. עוד הדגישה באת כוח המאשימה, כי האירוע מושא האישום הראשון ארע בצהריים, בטבורה של עיר, דבר המלמד כי הנאשם נטול מורא ופחד. בנקודה זו הודגש, כי השימוש בסכין כלפי המתלונן יכול היה לגרום לנזק פוטנציאלי רב יותר. באשר לאישום השני, הדגישה באת כוח המאשימה, את היותו של המתלונן קטין בן 13 בלבד ואת העובדה שהנאשם השיג, בדרכי מרמה, את הטלפון הנייד של

אותו קטין ולאחר מכן לא היסס לאיים עליו באמצעות חפץ חד כדי להשיג את מבוקשו ולגנוב את מכשיר הטלפון.

12. באת כוח המאשימה הפנתה בטיעוניה לעונש בכתב לפסיקה, לצורך המחשת עמדתה לעונש בתיק זה. בהמשך לכך, הדגישה באת כוח המאשימה את עברו הפלילי של הנאשם שלחובתו הרשעה קודמת בעבירות דומות, וכן את העובדה כי העבירות מושא הליך זה בוצעו פחות משנה מתום ריצוי המאסר בעבודות שירות שהושת על הנאשם בתיק הקודם, בעוד עונשי מאסר מותנה מרחפים מעל ראשו. נטען לעניין זה כי הענישה הנ"ל לא הרתיעה את הנאשם מביצוע העבירות שבפנינו, וכי יש לפיכך, להרחיקו מהציבור לתקופה ממושכת. נוכח עברו הפלילי של הנאשם והתכיפות בביצוע העבירות, ביקשה באת כוח המאשימה לגזור את עונשו ברף האמצעי של מתחם העונש ההולם לו היא עותרת. יובהר כי לגבי האישום הראשון, טוענת המאשימה למתחם עונש הולם הנע בין 10 ל- 20 חודשי מאסר בפועל בצד רכיבי ענישה של מאסר מותנה ופיצוי למתלונן. לגבי האישום השני, טוענת המאשימה למתחם עונש הולם הנע בין 18 ל- 36 חודשי מאסר בפועל בצד רכיבי ענישה של מאסר על תנאי ופיצוי למתלונן.

13. באת כוח המאשימה התייחסה, בטיעוניה לעונש, גם לאמור בתסקירו של שירות המבחן, המלמד, לשיטתה, על הסיכון הרב הנשקף מהנאשם ועל כך שלא הפנים את חומרת מעשיו. באת כוח המאשימה הדגישה את הקביעות העולות מהתסקיר לעניין התמכרותו של הנאשם וקווי אישיותו הילדותיים והבלתי בשלים, כמו גם אופיו המניפולטיבי והתנהלותו מתוך רצון להטיב את מצבו המשפטי ולצאת מבית המעצר. כן צוינו ע"י ב"כ המאשימה, התרשמות שירות המבחן, כי רמת הסיכון מצדו של הנאשם להישנות עבירות אלימות בעתיד, היא רמה גבוהה והעובדה ששירות המבחן נמנע מלבוא בהמלצה טיפולית אודות הנאשם.

14. באת כוח המאשימה ביקשה לקבוע מתחם עונש הולם נפרד לכל אישום בתיק זה ולהורות בדבר צבירת המתחמים, האחד לשני, וכי בסופו של דבר, יושת, כאמור, על הנאשם עונש שייקבע ברף האמצעי של שני המתחמים הצבורים. באת כוח המאשימה ביקשה להשית את עונשי המאסר המותנה הנ"ל התלויים ועומדים נגד הנאשם (האחד בן 12 חודשים והשני בן 6 חודשים), אשר הושתו על הנאשם בגזר הדין בת.פ. 29130-02-15, זאת במצטבר האחד לשני ובמצטבר לעונש המאסר בפועל שיושת עליו בתיק זה. ב"כ המאשימה סמכה את טיעונה, לעניין הפעלת שני המאסרים המותנים מושא גזר הדין הקודם במצטבר האחד לשני, בעיקר על החלטת בית המשפט העליון ברע"פ 4935/12 מוחמד עמאר נ' מדינת ישראל (13.1.13) (להלן: עניין עמאר). כאן יוער כי עובדות המקרה שבפנינו שונות מעובדות המקרה בו דנה ההחלטה בעניין עמאר, ודומות יותר לעניין שנדון בע"פ 4157/04 מסראווה נ' מדינת ישראל פ"ד נט(6) 119 (2005) (להלן: עניין מסראווה), אליו הפנתה והתייחסה ההחלטה בעניין עמאר. אף בעניין מסראווה כבענייננו נגזרו בתיק קודם על הנאשם שני מאסרים מותנים נוסף על מאסר בפועל. בעניין מסאווה נקבע כי " צבירתם של עונשים מספר תתאים בעיקר לסיטואציה שבה אין כל זיקה בין כמה עבירות, או כאשר חומרתן המופלגת של העבירות מחייבת כי העונשים ירצו במצטבר. אולם מקום שבו יש לראות בכמה עבירות כמשתייכות למסכת עבריינית אחת, כי אז הכלל הוא כי העונשים בגינן יחפפו זה את זה..." (שם, פסקה 14). בסופו של דבר, הוחלט בעניין מסאווה בדבר הפעלת שני המאסרים המותנים שהושתו בגזר הדין הקודם, בחופף זה לזה, זאת נוכח קיומה של זיקה של ממש בין שתי העבירות בהן הורשע המערער.

טיעוני ההגנה לעונש

15. בפתח טיעוניו לעונש ביקש הסנגור לדחות את עמדת המאשימה, לפיה יש להפעיל את עונשי המאסר המותנה, במצטבר האחד לשני. הסניגור הטעים בטיעוניו, כי העבירות מושא האישום השני של דרישת נכס באיומים וגניבה בוצעו כחלק ממסכת עובדתית אחת, באותו יום ובהפרש של מספר שעות. על-כן, לדידו, אין מקום במקרה זה להורות על הפעלת שני המאסרים המותנים שהושתו בגזר הדין הקודם, במצטבר האחד לשני. הסניגור הוסיף והדגיש, כי אלמלא תיקונו של כתב האישום, כלל לא היה מקום להפעיל נגד הנאשם את שני עונשי המאסר המותנה הנ"ל, זאת בהינתן העובדה שבכתב האישום המקורי, החמור יותר, יוחסה לנאשם עבירה אחת של שוד בנסיבות מחמירות. אי לכך, טען הסניגור, כי אין להשלים עם מצב אבסורדי שבו תיקון כתב האישום שנועד להטיב עם הנאשם, יביא להחמרה במצבו המשפטי עם הפעלת שני המאסרים המותנים, במצטבר אחד לשני. הסנגור ביקש להפעיל את שני המאסרים המותנים בחופף האחד לשני, בהסתמכו על פסק דינו של בית המשפט העליון בעניין מסראווה.

16. הסניגור ביקש לזקוף לזכותו של הנאשם את חשיפת האירוע מושא האישום הראשון במסגרת חקירתו במשטרה בגין האירוע מושא האישום השני. הסנגור הוסיף וטען, כי למעשיו של הנאשם לא קדם כל תכנון, ואלו בוצעו על רקע מצוקתו והתמכרותו לסמים ואלכוהול. בנקודה זו טען הסניגור, כי על אף שלא ניתן, במסגרת הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, להתחשב בהתמכרותו של נאשם לסמים ואלכוהול, כנסיבה לקולה, הרי שלא ניתן גם להתעלם מכך שאדם מכור הוא אדם במצוקה, המבצע את העבירה לא כאדם צלול המתכנן היטב את צעדיו. באשר לנזק שנגרם כתוצאה מביצוע העבירות, ציין הסנגור כי למתלונן, על-פי האישום הראשון, נגרם חתך שטחי בלבד וכי הטלפון מושא האישום השני נתפס.

17. במסגרת הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, הפנה הסניגור לתסקיר שירות המבחן, המלמד בדבר הרקע לביצוע העבירות ונסיבות חייו של הנאשם. הסנגור ציין, כי על אף שאין התסקיר בא בהמלצה טיפולית אודות הנאשם, עדיין עולים ממנו אותות שינוי באישיותו של הנאשם והפנמתו את השלכת ההתמכרות על חייו. כיום הנאשם מביע רצון לטיפול ומנסה לשמור מרחק מגורמים שליליים בבית המעצר. כן ביקש הסנגור לזקוף, לזכותו של הנאשם, את לקיחת האחריות ע"י הנאשם, וכן את הודאתו בעובדות כתב האישום המתוקן, אשר חסכה מזמנו היקר של בית המשפט ואת הצורך בהעדת העדים בתיק זה.

18. הסנגור סבור, כי על אף שמדובר בשני אירועים, הרי שיש לגזור בגינם על הנאשם עונש כולל, בהינתן העובדה שהם התרחשו בהפרש של מספר שעות האחד מהשני. לחילופין, מבקש הסנגור, בהינתן הסמיכות בהתרחשות האירועים, כי בית המשפט יורה על חפיפה בין העונשים.

19. עוד ציין הסנגור, כי העבירה של פגיעה בנסיבות מחמירות היא עבירה הנתונה בסמכותו של בית משפט השלום, וכי העונשים המושתים בגין העבירה הנ"ל נעים, החל מצו מבחן ועד לעונש של מאסר מותנה ועבודות שירות או מספר חודשי מאסר בפועל בחופף לתקופת המעצר. לתמיכה בעמדתה לעונש של ההגנה בתיק זה לעניין העבירה של פגיעה בנסיבות מחמירות, הגיש הסנגור סקירת פסיקה של בתי משפט השלום שנערכה על ידו (1/נ), וכן הגיש אסופת פסיקה שניתנה בגין העבירה של דרישת נכס באיומים (2/נ), תוך שטען כי מתחם העונש ההולם בגין העבירה הנ"ל, נע בין עונש של מאסר בפועל שניתן וירוצה בעבודות שירות ועד לעונש של 15 חודשי מאסר בפועל.

20. הסנגור ביקש לאמץ את מתחמי העונש ההולם להם עותרת, כאמור, ההגנה בתיק זה, תוך שטען כי עברו

הפלילי של נאשם אינו יכול להוות שיקול בעת קביעת מתחם העונש ההולם, כי אם שיקול בעת קביעת העונש בתוך המתחם הנ"ל.

21. הנאשם, בדבריו בדיון בפניי, ציין את גילו הצעיר, תוך שטען כי הוא רוצה להשתנות. הנאשם הביע צער על מעשיו וביקש מבית המשפט שלא להחמיר בדיון.

דיון והכרעה

22. תיקון מס' 113 לחוק העונשין מתווה את העיקרון המנחה כיום את ביהמ"ש בבואו לגזור דינו של נאשם שהינו, לפי סעיף 40 ב לחוק העונשין, עיקרון ההלימה, לפיו צריך להתקיים יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם לבין סוג ומידת העונש המוטל עליו. יחס זה מבטא, למעשה, את עיקרון הגמול (ראו: ע.פ. 1523/10 פלוני נ' מדינת ישראל (18/4/12)). סעיף 40 ג' לחוק העונשין קובע, כי על ביהמ"ש לקבוע מתחם עונש הולם למעשה העבירה שביצע הנאשם, בהתאם לעיקרון המנחה הנ"ל. לשם כך יתחשב ביהמ"ש בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, הכלולות בסעיף 40 ט' לחוק העונשין.

23. על בית המשפט בשלב הראשון של יישום תיקון 113 לחוק העונשין, לבדוק האם העבירות בהן הורשע הנאשם מהוות אירוע אחד או כמה אירועים נפרדים, שאז לקבוע מתחם ענישה הולם לכל אירוע בנפרד ולאחר מכן לגזור עונש נפרד לכל אירוע (בד בבד עם קביעה האם ירוצו העונשים בחופף או במצטבר) או עונש כולל לאירועים כולם (סעיף 40"ג (ב) לחוק העונשין) (ראה ע"פ 8641-12 מוחמד סעד נ' מ"י (5.8.13)).

24. יש לראות את האירועים מושא האישום הראשון והשני בתיק זה כאירועים נפרדים, בהינתן העובדה שבכל אירוע עסקינן במתלונן שונה ובעבירה שונה, אשר בוצעה בנסיבות שונות. לפיכך, ומשלא חלק הסנגור על כך שמדובר, כאמור, בכתב האישום בתיק זה בשני אירועים שונים, הרי שיש לקבוע בגין כל אחד מאירועים אלו, מתחם עונש הולם נפרד. עם זאת, בהינתן העובדה שמדובר באירועים שאירעו בסמיכות זמנים, באותו יום בהפרש של מספר שעות, אגזור בתיק זה עונש כולל לכל האירועים, כאמור בסעיף 40"ג(ב) לחוק העונשין.

25. העבירה של דרישת נכס באיומים בה הורשע הנאשם, עפ"י האישום השני, היא עבירה חמורה שהעונש המרבי הקבוע בצדה, ולא בכדי, הוא עשר שנות מאסר. הערכים החברתיים הנפגעים כתוצאה מביצוע עבירה זו הם תחושת הביטחון של הציבור והפרט וזכותו של נפגע העבירה לכבוד ולבל ייפגעו גופו ורכושו. העבירה מושא האישום הראשון של פגיעה בנסיבות מחמירות פוגעת אף היא בזכותו של נפגע העבירה לשלמות גופו ובטחונו.

26. להמחשת חומרת העבירה של דרישת נכס באיומים, יפים דבריו הבאים של בית המשפט העליון, כפי שנאמרו בע"פ 1938/13 רפיק גרבאן נ' מדינת ישראל (27.2.2014):

"העבירות בהן הורשע המערער - דרישת נכס באיומים ואחזקת סכין שלא כדין - הן קשות. לרוב הן מכוונות כלפי אנשים תמימים ההולכים להם ברחובה של עיר, או כאלה העובדים לפרנסתם... בית המשפט מחויב להגן על הקורבנות ולהטיל ענישה מרתיעה שתסייע במיגור תופעה מעין זו (ע"פ 7720/05 אבו עראר נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (02.2.2006); ע"פ 5134/11 פנטה נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (17.02.2012))."

27. ומהתם להכא:

במקרה שבפנינו ביצע הנאשם את העבירות של דרישת נכס באיומים וגניבה כלפי קטין בן 13 אשר נפל, על לא עוול בכפו, קורבן בידיו של הנאשם, עת שפסע לתומו ברחוב. אין צורך להכביר במילים באשר לפגיעה הרגשית שנגרמה לקטין הנ"ל, אשר אוים על ידי הנאשם, באמצעות חפץ מתכתי חד שהופנה לכיוונו. אותו קטין, בהיותו נתון תחת האיום הנ"ל, נאלץ לעזוב את המקום ולהותיר את מכשיר הטלפון הנייד שלו בידיו של הנאשם שגנב את המכשיר, האוצר בחובו, מטבע הדברים, מידע רב ומהווה מחשב אישי, לכל דבר ועניין. עם זאת, יצוין בנקודה זו, לטובת הנאשם, כי בסופו של דבר הושב הטלפון הנייד לידיו של הקטין.

28. באירוע מושא האישום הראשון חתר, כאמור, הנאשם, באמצעות סכין, את ידו הימנית של המתלונן, על פי האישום הנ"ל. לאותו מתלונן, לא נגרם, אומנם, נזק גוף משמעותי, אולם, ברי כי שימוש בסכין מגלם בחובו פוטנציאל נזק ממשי. לפיכך, רק בדרך של מזל לא נגרם למתלונן נזק גופני חמור יותר. להמחשת חומרת תופעת האלימות הגואה בחברתנו, יפים דבריו הבאים של בית המשפט העליון, כפי שנאמרו ב-ע"פ 8314/03 שיהאד נ' מדינת ישראל (7.6.2005):

"בית-המשפט חייב להעלות את תרומתו הצנועה במלחמה הקשה שיש לחברה בישראל באלימות הגוברת והולכת ברחובות ובבתים, ותרומה זו תמצא את ביטויה בעונשים החמורים ששומה עליהם על בתי-המשפט לגזור על מעשי אלימות שפשו במקומנו כמגיפה".

29. אני ערה לכך שהנאשם היה בעת הרלוונטית נתון, כפי שעולה מתסקיר שירות המבחן ומטיעוני הסנגור בפניי, תחת השפעתם של חומרים ממכרים שהביאו אותו, כפי הנראה, להתנהלות מושא כתב האישום. עם זאת, אין בעובדה זו כדי לשמש לטובתו של הנאשם, במסגרת בחינת נסיבות ביצוע העבירות, כפי שטענה באת כוח המאשימה לעניין זה, ובצדק.

30. במסגרת סקירת מדיניות הענישה הנהוגה בגין עבירה של דרישת נכס באיומים, תובא הפסיקה הבאה:

בת"פ (מחוזי נצרת) 42172-06-13 מדינת ישראל נ' היב (9/10/13) הורשע הנאשם בעבירה של דרישת נכס באיומים, וכן בעבירה של תקיפה הגורמת חבלה של ממש בנסיבות מחמירות, לפי סעיפים 380 ו-382(א) לחוק. באותו מקרה הנאשם תדלק את רכבו בתחנת דלק, מבלי שהתכוון לשלם עבור התדלוק. בסיום התדלוק ניגש המתלונן לגבות תשלום מהנאשם ששלף סכין משוננת, אחז אותה בידו באופן מאיים כלפי המתלונן, ונמלט מהמקום

מבלי לשלם. מתחם הענישה ההולם בגין העבירה של דרישת נכס באיומים נקבע בתיק הנ"ל בטווח שבין ששה חודשי מאסר בפועל לבין 12 חודשי מאסר בפועל. בסיכומי של דבר, הוטל על הנאשם בגין שתי העבירות בהן הורשע עונש מאסר בפועל של 12 חודשים, וכן 12 חודשי מאסר על תנאי.

בע"פ 7538/11 גיגי נ' מדינת ישראל (21/2/12) דובר במערער שהורשע בשתי עבירות של דרישת נכס באיומים ובעבירה של היזק בזדון. על פי כתב האישום, המערער ביקש למשוך כסף באמצעות כרטיס אשראי בתחנת דלק. העובדת במקום סירבה, משום שלא הייתה לו תעודה מזהה. המערער חזר כעבור 20 דקות לחנות, דרש מהעובדת באיומים למסור לידיו את כספי החנות ולקח מהקופה סך של 900 ₪. לאחר מכן איים עליה באמצעות מזלג, ודרש ממנה את מכשיר הטלפון הנייד שברשותה. לאחר שאמרה לו שאין ברשותה מכשיר טלפון, הוא שבר את מכשיר האינטרקום שבחנות. לכתב אישום זה צורפו שני תיקים נוספים-האחד בגין עבירות של איומים, היזק לרכוש במזיד והטרדה באמצעות בזק, והשני בגין עבירה של החזקת סם לצריכה עצמית. העונש שהושת על אותו מערער בערכאה הדיונית בגין כל העבירות הנ"ל היה שמונה חודשי מאסר בפועל ו- 12 חודשי מאסר על תנאי. עוד הופעלו ארבעה חודשי מאסר על תנאי שהוטלו עליו בתיק קודם באופן מצטבר, כך שנקבע שעליו לרצות 12 חודשי מאסר בפועל.

בת"פ 11249-08-14 (מחוזי ת"א-יפו) מדינת ישראל נ' פרינץ (4.12.2014) הורשע הנאשם בעבירה של דרישת נכס באיומים. הנאשם הגיע לקיוסק בחולון ותוך שהוא חושף בפני המתלונן חפץ חד שהיה מונח בכיסו, דרש ממנו את הכסף המצוי בקופה. בפחדו מהנאשם, מסר לו המתלונן סך של כ-700 ₪. בית המשפט המחוזי גזר על הנאשם, בין היתר, 18 חודשי מאסר בפועל.

בת"פ 6616-07-14 מדינת ישראל נ' דראושה (12/1/15) הורשע הנאשם בעבירות של דרישת נכס באיומים, גניבה ותקיפת שוטר בנסיבות מחמירות. הנאשם הנ"ל, על רקע התמכרותו לסמים, איים על המתלונן, שהוא גם אחיו, שייתן לו כסף, תוך שהחזיק מקל בידו. לאחר שהמתלונן סירב לכך, הוציא הנאשם סכין יפנית מכיסו ואיים שיחתוך אותו. המתלונן נתן לו 20 ₪, אולם הנאשם לא הסתפק בכך ולקח ממנו שני שטרות נוספים, בסך 200 ₪ כל אחד. בהמשך, התרחק הנאשם תוך שהוא מיידה אבנים לעבר ביתו של המתלונן ולעבר המתלונן עצמו. תסקיר שירות המבחן נמנע מהמלצה טיפולית בשל שלילת נזקקות טיפולית מצד הנאשם והמליץ על שליחתו למאסר. מתחם הענישה ההולם נקבע בטווח שבין 8 ל- 32 חודשי מאסר. עונשו של הנאשם הועמד בסופו של דבר על 8 חודשי מאסר בפועל, תוך הפעלת מאסר על תנאי של 8 חודשים נוספים, בחופף, זאת לצד עונש של מאסר על תנאי. קביעת עונשו של הנאשם ברף הנמוך של מתחם הענישה ההולם הנ"ל היה נעוץ בנסיבותיו האישיות של הנאשם.

בת"פ 30138-10-15 מדינת ישראל נ' נגוסה (28/02/2016) הושת על נאשם שהורשע בביצוע עבירה של דרישת נכס באיומים, עונש של 12 חודשי מאסר בפועל בצירוף רכיבי ענישה נלווים של מאסר על תנאי ופיצוי למתלונן. אותו נאשם דרש מהמתלונן כסף בכוונה לגנבו, תוך שימוש באיומים, וזאת כשהוא נושא חפץ חד. בית המשפט המחוזי בחיפה, קבע באותו תיק, בגין העבירה הנ"ל, מתחם עונש הולם שנע בין עונש של 6 - 9 חודשי מאסר בפועל לבין עונש של 18 חודשי מאסר בפועל.

31. במסגרת בחינת מדיניות הענישה הנהוגה בגין עבירה של פגיעה בנסיבות מחמירות, תובא הפסיקה הבאה:

· בת"פ (שלום נצרת) 36965-03-13 מדינת ישראל נ' אבו (1.5.13) הורשע הנאשם בעבירות שעניינן פגיעה בנסיבות מחמירות והחזקת סכין שלא כדין והושתו עליו 9 חודשי מאסר בפועל, מאסר מותנה ותשלום פיצוי למתלונן בסך ₪ 10,000 וזאת בהתאם להסכמות הצדדים בגדר הסדר טיעון.

· ברע"פ 5675/15 ולדימיר רדאוש נ' מדינת ישראל (24.8.15) נדחתה בקשת רשות ערעור של נאשם על חומרת עונשו - 8 חודשי מאסר בפועל. במקרה זה הכה הנאשם אחר בראשו באמצעות בקבוק זכוכית וגרם לו לחתך מדמם.

· ברע"פ 7378/13 חרובי נ' מדינת ישראל (31.10.13) נדחתה בקשת רשות ערעור של הנאשם על חומרת עונשו, 6 חודשי מאסר בעבודות שירות, אשר הורשע בגין כך שדקר את המתלונן בבטנו ובמפשעתו בעקבות ויכוח.

· בעפ"ג (חי') 5026-10-16 פיראס נעימי נ' מדינת ישראל (1.11.16) נדחה ערעור נאשם על חומרת עונשו - 9 חודשי מאסר בפועל שהוטלו עליו בגין הטחת בקבוק בראשו של אחר, אשר גרמה לפציעתו.

· בת"פ 16557-10-14 (מחוזי חיפה) מדינת ישראל נ' אברהם תם (12.1.15) הושת על הנאשם עונש של 6 חודשי עבודות שירות, מאסר מותנה ופיצוי בגין הרשעתו בעבירה של פגיעה בנסיבות מחמירות. הנאשם הצטייד מבעוד מועד במברג, דקר את המתלונן פעמיים ברגלו, וכתוצאה ממעשיו נגרמו למתלונן חתכים שהצריכו תפירה.

32. לאחר שבחנתי את הערכים החברתיים שנפגעו כתוצאה מביצוע העבירה מושא האישום הראשון, שעניינה פגיעה בנסיבות מחמירות, את נסיבות ביצוע העבירה ואת מדיניות הענישה הנהוגה בגין עבירה זו, וכן עיינתי בפסיקה אליה הפנה כל אחד מהצדדים, הגעתי לכלל מסקנה כי מתחם העונש ההולם בגין האירוע מושא האישום הראשון נע בין עונש של 6 חודשי מאסר בפועל לבין עונש של 12 חודשי מאסר בפועל. לאחר שבחנתי את הערכים שנפגעו כתוצאה מביצוע העבירות מושא האישום השני שהינן עבירות של דרישת נכס באיומים וגניבה, את נסיבות ביצוע העבירות הנ"ל ואת מדיניות הענישה הנהוגה בגין העבירה החמורה של דרישת נכס באיומים, וכן עיינתי בפסיקה אליה הפנו ב"כ הצדדים, הגעתי לכלל מסקנה כי מתחם העונש ההולם בגין האירוע מושא האישום השני נע בין עונש של 9 חודשי מאסר בפועל לבין עונש של 24 חודשי מאסר בפועל.

33. במסגרת בחינת הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות, כאמור בסעיף 40יא לחוק העונשין, אציין בראש ובראשונה, לטובת הנאשם, את קבלת האחריות לביצוע העבירות והודאתו בהזדמנות הראשונה, אשר חסכה הן מזמנו היקר של בית המשפט והן את העדת עדי התביעה, לרבות המתלוננים. בנקודה זו יודגש, כי מטעוני הסגור בפני עולה,

כאמור, כי הנאשם חשף בפני חוקרי המשטרה את האירוע מושא האישום הראשון, מיוזמתו, עת שנעצר בגין האירוע מושא האישום השני.

34. עוד אציין, לטובתו של הנאשם, את גילו הצעיר (כיום הנאשם בן כ-21), כמו גם את מסכת חייו הקשה המתוארת בתסקיר שירות המבחן. ילדותו של הנאשם בצל חסכים רגשיים וכלכליים הביאה אותו, כאמור בתסקיר, להתנהלות אימפולסיבית וכן לשימוש בסמים כדי לברוח מהתמודדות עם קשייו. בצד השימוש בסמים החל הנאשם גם להשתמש באופן אינטנסיבי באלכוהול. כיום, מתחיל הנאשם להפנים את השלכות התמכרותו על חייו ומביע רצון לחולל שינוי באורחות חייו. עם זאת, הנאשם מתאפיין עדיין במניפולטיביות ומשליך את האחריות למצבו על אחרים, תוך שהוא פועל גם מתוך רצון להשתחרר ממעצר. שירות המבחן התרשם בתסקירו מקיומה של רמת סיכון גבוהה אצל הנאשם להישנות ביצוע עבירות בעתיד. לפיכך, לא בא שירות המבחן בהמלצה טיפולית בעניינו של הנאשם, אף כי הוא ממליץ שהנאשם ישולב במסגרת טיפולית, בעיקר של גמילה, בין כותלי בית הסוהר.

35. לאמור לעיל אוסיף, לחובת הנאשם, את העובדה שבעברו הרשעה קודמת בעבירות של קשירת קשר לפשע וניסיון לתקיפת אדם לשם שוד בנסיבות מחמירות. הנאשם נדון בגין ביצוע העבירה הנ"ל לעונש של 6 חודשי מאסר בפועל בעבודות שירות, ופחות משנה לאחר שסיים לבצע את עבודות השירות, שב לבצע את העבירות שבפנינו. יתרה מכך, עונשי המאסר על תנאי שריחפו כחרב מעל צווארו של הנאשם, לא הרתיעו אותו מלבצע את העבירות מושא כתב האישום.

36. לאחר ששקלתי את מכלול הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות, אני מחליטה להשית על הנאשם עונש של מאסר בפועל לתקופה כוללת של 18 חודשי מאסר בפועל, בצד רכיבי ענישה של מאסר מותנה ופיצוי לטובת המתלוננים.

37. בד בבד יש מקום להפעיל, כאמור, את המאסרים המותנים שהושתו על הנאשם ב-ת.פ. 29164-02-15, האחד בן 12 חודשים שהושת בגין עבירת רכוש מסוג פשע והשני בן 6 חודשים שהושת בגין עבירות שונות, לרבות עבירת רכוש מסוג עוון. אין חולק כי העבירה של דרישת נכס באיומים מפעילה את המאסר על תנאי בן ה-12 חודשים וכי העבירה של גניבה מפעילה את המאסר על תנאי בן ה-6 חודשים. בנקודה זו אציין, כי שתי העבירות הנ"ל נעברו האחת בצד השנייה, במסגרת של מסכת עובדתית אחת, כפי שעולה מעובדות האישום השני שפורטו לעיל. לפיכך, יש מקום להפעיל את שני המאסרים המותנים הנ"ל, בחופף האחד לשני, כמבוקש ע"י הסנגור וכפי שנקבע, כאמור, בפסק דינו של בית המשפט העליון בעניין מסראווה, לעניין הפעלת מאסרים מותנים בחופף כשמדובר באותה מסכת עובדתית במסגרתה בוצעו העבירות.

38. סיכומי של דבר, אני דנה את הנאשם לעונשים הבאים:

א. למאסר בפועל לתקופה של 18 חודשים.

אני מורה על הפעלת המאסר המותנה בן ה-12 חודשים ועל הפעלת המאסר המותנה בן ה-6 חודשים,

עמוד 10

שהושתו על הנאשם בת.פ. 29164-02-15, בבית המשפט המחוזי בחיפה, זאת בחופף האחד לשני ובמצטבר לעונש המאסר בפועל הנ"ל, כאמור בסעיף 58 לחוק העונשין ובהעדר טעמים המצדיקים חפיפה כלשהי של המאסר המותנה המופעל לעונש המאסר בפועל.

סה"כ ירצה הנאשם מאסר בפועל לתקופה כוללת של 30 חודשים בניכוי ימי מעצרו (מיום 22/04/2017).

ב. למאסר על תנאי לתקופה של 12 חודשים למשך 3 שנים, והתנאי הוא לבל יעבור הנאשם עבירת אלימות מסוג פשע או עבירת רכוש מסוג פשע, לפי חוק העונשין, התשל"ז - 1977.

ג. למאסר על תנאי לתקופה של 6 חודשים למשך 3 שנים, והתנאי הוא לבל יעבור הנאשם עבירת אלימות מסוג עוון או עבירת רכוש מסוג עוון, לפי חוק העונשין, התשל"ז - 1977.

ד. אני מורה לנאשם לפצות את המתלונן שאדי יאסין, על פי האישום הראשון, פיצוי בסכום של 3,000 ₪, אשר יופקד ע"י הנאשם עבור המתלונן הנ"ל, בקופת בית המשפט, תוך 90 יום מהיום. כאן אציין כי נקבע, כאמור, סכום מתון של פיצוי לטובת המתלונן הנ"ל, בהינתן העובדה שלא נגרם לו נזק גופני חמור.

ה. אני מורה לנאשם לפצות את המתלונן, הקטין י.א.ח., באמצעות הוריו, פיצוי בסכום של 3,000 ₪, אשר יופקד ע"י הנאשם עבור המתלונן הנ"ל, בקופת בית המשפט, תוך 90 יום מהיום. בנקודה זו יצוין כי מכשיר הטלפון הנייד שנגנב מהמתלונן הנ"ל, הושב, כאמור, לידיו ולפיכך נקבע, כאמור, סכום מתון של פיצוי לטובת אותו מתלונן.

המאשימה תמציא, תוך 7 ימים מהיום, לתיק בית המשפט, הודעה בכתב בדבר פרטיהם העדכניים של המתלוננים הנ"ל, לרבות את פרטי הוריו של המתלונן הקטין, או מי מהם.

בשולי גזר הדין מובאת בזה המלצתי לשירות בתי הסוהר לשלב את הנאשם בהליך טיפולי של גמילה בין כותלי בית הסוהר.

המזכירות תמציא העתק מגזר הדין לשירות המבחן.

המאשימה תמציא העתק מגזר הדין למתלוננים.

זכות ערעור לבית המשפט העליון תוך 45 ימים מהיום.

ניתן היום, כ"ג חשוון תשע"ח, 12 נובמבר 2017, במעמד ב"כ המאשימה - עו"ד גב' טל גרשון, הנאשם ובא כוחו עו"ד פאר.